

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
2011 M. BIRŽELIO 17 D. ĮSAKYMO NR. A1-286 „DĖL TARPINSTITUCINIO
BENDRADARBIAVIMO RADUS VAIKĄ SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOJE ARBA
ĮSTAIGOJE, KURIOJE ĮSTEIGTAS „GYVYBĖS LANGELIS“, REKOMENDACIJŲ
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2018 m. rugpjūčio 1 d. Nr. A1-409
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. birželio 17 d. įsakymą Nr. A1-286 „Dėl Tarpinstitucinio bendradarbiavimo radus vaiką sveikatos priežiūros įstaigoje arba įstaigoje, kurioje įsteigtas „Gyvybės langelis“, rekomendacijų patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL TARPINSTITUCINIO BENDRADARBIAVIMO RADUS VAIKĄ SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOJE ARBA ĮSTAIGOJE, KURIOJE ĮSTEIGTAS GYVYBĖS
LANGELIS, REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

Siekdamas įgyvendinti Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje įtvirtintą neatimamą vaiko teisę gyventi, užtikrinti kitas vaiko teises ir teisėtus interesus bei vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ 1.6.4 papunkčiu ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. 892 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8.4.6 ir 8.4.7 papunkčiais:

1. T v i r t i n u Tarpinstitucinio bendradarbiavimo radus vaiką sveikatos priežiūros įstaigoje arba įstaigoje, kurioje įsteigtas gyvybės langelis, rekomendacijas (pridedama).

2. P a v e d u šio įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal nustatytą veiklos sritį.“

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. A1-286 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. A1-409 redakcija)

TARPINSTITUCINIO BENDRADARBIAVIMO RADUS VAIKĄ SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOJE ARBA ĮSTAIGOJE, KURIOJE ĮSTEIGTAS GYVYBĖS LANGELIS, REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tarpinstitucinio bendradarbiavimo radus vaiką sveikatos priežiūros įstaigoje arba įstaigoje, kurioje įsteigtas gyvybės langelis, rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) nustato Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba), sveikatos priežiūros įstaigų ir įstaigų, kuriose įsteigtas gyvybės langelis (toliau kartu – įstaiga), darbuotojų, policijos įstaigų pareigūnų veiksmus, kad būtų užtikrintos įstaigoje rasto vaiko teisės ir teisėti interesai.

2. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

2.1. **gyvybės langelis** – specialiai įrengta vieta, kurioje, siekiant įgyvendinti Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje įtvirtintą neatimamą vaiko teisę gyventi, gali būti saugiai paliktas naujagimis;

2.2. kitos Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – CK), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Vaiko globos organizavimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Vaiko globos organizavimo nuostatai).

II SKYRIUS VEIKSMAI RADUS VAIKĄ, KURIO TĖVAI NEŽINOMI

3. Įstaiga, radusi vaiką, kurio tėvai nežinomi:

3.1. surašo laisvos formos vaiko radimo aktą, kuriame nurodoma vaiko radimo data ir laikas, vaiko lytis, vaiko būklė (kvėpavimas, sąmonė, širdies veikla ir pan.), vaiko išvaizda (akių

spalva, plaukų spalva, ypatingos žymės), kita svarbi informacija apie vaiką (drabužiai, kuriais buvo aprengtas vaikas, daiktai, dokumentai, jeigu jie buvo palikti kartu su vaiku, ir pan.). Vaiko radimo aktą pasirašo įstaigos vadovas;

3.2. jeigu randamas vaikas, prie kurio nebuvo palikta dokumentų iš sveikatos priežiūros įstaigos arba vaiko gimimo pažymėjimo, kurie leistų nustatyti vaiko motinos tapatybę, kviečia policijos įstaigos pareigūną, kuris surašo protokolą apie vaiko radimo aplinkybes, vietą bei laiką ir per 1 darbo dieną nuo protokolo surašymo dienos pateikia jo kopijas įstaigai bei Tarnybos teritoriniam skyriui;

3.3. kol vaikas bus apgyvendintas šeimoje, vaiko laikinoji globa nustatoma globos centre ar globos institucijoje, išskyrus tuos atvejus, kai vaikui būtinos sveikatos priežiūros paslaugos;

3.4. nedelsiant žodžiu ir ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo vaiko radimo gyvybės langelyje raštu informuoja Tarnybos teritorinį skyrių apie rastą vaiką ir pateikia vaiko radimo akto kopiją.

4. Įstaiga, kurioje įsteigtas gyvybės langelis, rastą vaiką nuveža į sveikatos priežiūros įstaigą ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo vaiko radimo gyvybės langelyje, kad būtų patikrinta jo sveikata.

5. Tarnybos teritorinis skyrius, gavęs informaciją apie įstaigoje rastą vaiką, kurio tėvai nežinomi, ir policijos protokolo kopiją, ne vėliau kaip per 1 darbo dieną kreipiasi į sveikatos priežiūros įstaigą, atsakingą už vaiko gimimo pažymėjimo išdavimą, prašydamas išduoti vaiko gimimo pažymėjimą.

6. Tarnybos teritorinis skyrius organizuoja rasto vaiko gimimo įregistravimą ir per 3 paras nuo jo radimo dienos pateikia pareiškimą civilinės metrikacijos įstaigai dėl jo gimimo įregistravimo.

7. Tarnybos teritorinis skyrius, kreipdamasis į civilinės metrikacijos įstaigą dėl rasto vaiko gimimo įregistravimo, pateikia Civilinės būklės aktų registravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-334 „Dėl Civilinės būklės aktų registravimo taisyklių ir Civilinės būklės aktų įrašų ir kitų dokumentų formų patvirtinimo“ (toliau – Civilinės būklės aktų registravimo taisyklės), nurodytus dokumentus.

8. Rastam vaikui laikinoji globa nustatoma vadovaujantis Vaiko globos organizavimo nuostatų ir Vaiko laikinosios globos (rūpybos) nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 56 „Dėl Vaiko laikinosios globos (rūpybos) nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Vaiko laikinosios globos (rūpybos) nuostatai), nustatyta tvarka.

9. Skyrius, informuodamas asmenis, norinčius globoti vaiką, apie galimybę globoti rastą vaiką, raštu įspėja, kad, vadovaudamiesi CK 3.209 straipsnio 3 dalimi ir Civilinio proceso kodekso 480 straipsniu, jie gali teismui paduoti pareiškimą dėl įvaikinimo tik tada, kai vaikui sueis 3 mėnesiai, ir kad vaiko tėvai turi teisę susigrąžinti vaiką iki teismo sprendimo dėl įvaikinimo įsiteisėjimo.

III SKYRIUS

VEIKSMAI RADUS VAIKĄ, KURIO KILMĘ GALIMA NUSTATYTI

10. Įstaiga, radusi vaiką, kurio kilmę iš motinos galima nustatyti be Rekomendacijų 3–4 punktuose nurodytų veiksmų, kai vaikas paliekamas sveikatos priežiūros įstaigoje, kurioje moteris pagimdė, nedelsdama žodžiu ir per 1 darbo dieną raštu informuoja Tarnybos teritorinį skyrių apie vaiką ir pateikia vaiko gimimą įrodančius medicininius dokumentus.

11. Tarnybos teritorinis skyrius, gavęs informaciją apie rastą vaiką, kurio kilmę galima nustatyti, susisiečia su vaiko motina, išsiaiškina jos ketinimus dėl rasto vaiko, paaiškina motinos teises ir pareigas bei nesirūpinimo vaiku pasekmes. Jeigu iš dokumentų, paliktų prie rasto vaiko, galima nustatyti, kas yra vaiko tėvas, Tarnybos teritorinis skyrius susisiečia su vaiko tėvu, išsiaiškina jo ketinimus vaiko atžvilgiu ir paaiškina tėvo teises, pareigas bei nesirūpinimo vaiku pasekmes.

12. Vaiko motinai ar tėvui pareiškus norą susigrąžinti vaiką, vaiko grąžinimo klausimas sprendžiamas atvejo vadybos metu peržiūrint pagalbos planą.

13. CK ir Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, nustačius tėvystę, vertinamos tėvo galimybės auginti vaiką ir sprendžiamas vaiko grąžinimo tėvui klausimas.

14. Jei vaiko motina (tėvas) nepareiškia noro susigrąžinti vaiką ir vykdyti motinos (tėvo) pareigas ir jei rasto vaiko gimimas nebuvo įregistruotas, Tarnybos teritorinis skyrius organizuoja to vaiko gimimo įregistravimą.

15. Jei prie įstaigoje rasto vaiko buvo palikti dokumentai iš sveikatos priežiūros įstaigos, bet nebuvo paliktas vaiko gimimo pažymėjimas ir yra galimybė išsiaiškinti sveikatos priežiūros įstaigą, kurioje moteris gimdė, Tarnybos teritorinis skyrius kreipiasi į šią įstaigą dėl vaiko gimimo pažymėjimo kopijos pateikimo.

16. Vaiko gimimas, kurio kilmę iš motinos galima nustatyti, turi būti įregistruotas civilinės metrikacijos įstaigoje Civilinės būklės aktų registravimo taisyklėse nustatytais terminais.

17. Tarnybos teritorinis skyrius, kreipdamasis į civilinės metrikacijos įstaigą dėl rasto vaiko, kurio kilmę iš motinos galima nustatyti, gimimo įregistravimo, pateikia Civilinės būklės aktų

registravimo taisyklėse nurodytus dokumentus.

IV SKYRIUS

RASTO VAIKO KILMĖS NUSTATYMAS

18. Jei įstaigoje rasto vaiko, kurio tėvai nežinomi, gimimas yra įregistruotas, į Tarnybos teritorinį skyrių kreipiasi moteris arba vyras, teigdama (teigdamas), kad rastas vaikas yra jos (jo) biologinis vaikas, ir pareiškia norą jį susigrąžinti, tėvystė (motinystė) nustatoma CK nustatyta tvarka.

19. Jei, nustačius motinystę ir (arba) tėvystę, vaiko motina arba tėvas pareiškia norą susigrąžinti vaiką, Tarnybos teritorinio skyriaus specialistai įvertina motinos ir (arba) tėvo galimybes auginti vaiką ir (ar) sprendžia vaiko grąžinimo motinai ar tėvui ar laikinosios globos vaikui nustatymo klausimą.
